

TAHSİLAT İÇ GENELGESİ SERİ NO: 2015/4

Belge türü	İç Genelge
Kanun	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN
Tarih	26.06.2015

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 69358343-010.06[38-1]-61770

26/06/2015

Konu : Tahsilat İç Genelgesi (Seri No: 2015/4)

TAHSİLAT İÇ GENELGESİ

(Seri No: 2015/4)

.....VALİLİĞİNE

(Defterdarlık Gelir Müdürlüğü)

.....VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere, 30/03/2014 tarihinde bir bütün olarak yürürlüğe giren 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesiyle büyükşehir belediyesi olan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır.

6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin bu maddenin birinci fıkrasına göre kurulan komisyon kararıyla her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçlarının maddede belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarına devredileceği

düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin sahip oldukları bazı gelirlerin hangi bütçeye gelir kaydedileceği ile takibinin ne şekilde yapılacağına düzenlendiği 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin;

1) Üçüncü fıkrasında, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı,

2) Sekizinci fıkrasında,

a) 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen maden ruhsatları için il özel idarelerine ve köylere hizmet götürme birliklerine verilen Devlet hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile aynı Kanuna göre valiliklerce yapılan I (a) grubu maden ihalelerinden elde edilen gelirler,

b) 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar ile aynı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirler,

c) 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezaları,

ç) 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince yapılan ihaleler nedeniyle alınan teminatlardan elde edilen gelirler,

hakkında düzenleme yapılmıştır.

Bu itibarla, tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer verilen gelirleri ile geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre devredilen gelirlerine ilişkin yapılması gereken işlemler aşağıda açıklanmıştır.

I- TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASINA KATKI PAYI

Bilindiği gibi, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12 nci maddesinde "...Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın % 30'unu geçemez...

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir..." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin;

- ikinci fıkrasında "(2) Mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıflar bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılır. Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklar ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılır ve yerine getirilir..." hükmüne,

- üçüncü fıkrasında "(3) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır. Toplanan paraların yüzde yirmilik kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncelik vereceği projelerde kullanılır. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen miktar aynı amaçla kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu miktarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir." hükmüne,

yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler birlikte değerlendirildiğinde, 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde emlak vergisi üzerinden tahakkuk ettirilen ve emlak vergisi ile birlikte tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının 2863 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen süre içerisinde 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince belediyeler tarafından Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, süresi içerisinde YİKOB'a ödenmeyen söz konusu katkı paylarının, YİKOB tarafından belediyenin bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirilmesi üzerine, bu payların 9208 Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı vergi türü ile kayıt yapılarak takibine 6183 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre düzenlenecek ödeme emri tebliği ile başlanması ve vade tarihinden tahsil edildiği tarihe kadar geçen süreye 51 inci maddesine göre gecikme zammı tatbik edilmesi gerekmektedir.

Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarına ilişkin vergi dairesince tahsil edilen tutarlar ertesi ayın sonuna kadar YİKOB'un kullanımında olan ve defterdarlık bünyesinde açılan emanet hesaba muhasebe işlem fişi ile aktarılacaktır.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 30/03/2014 tarihinden önce tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan katkı paylarının anılan Kanunun geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince aynı maddenin birinci fıkrası kapsamında kurulan devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonunun kararına göre YİKOB'a veya genel bütçeli başka kamu idarelerine devredilmesi durumunda bu alacakların 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairesince takip ve tahsili gerekmektedir. Ancak, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uygulamasının Kanunun yayımlandığı tarihten sonrası için mümkün olduğu ve Kanunun yayımlandığı tarihten önce tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan katkı paylarının YİKOB'a devredileceğine ilişkin 6360 sayılı Kanunda açık bir hüküm bulunmadığı dikkate alındığında, devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonunun kararına göre YİKOB'un dışında genel bütçeli başka kamu idarelerine devredilen katkı paylarının, vergi dairelerince tahsil edilerek emanet hesaplarına alınan tutarların bu hesaplardan çıkarılarak genel bütçeye çeşitli gelir olarak kaydedilmesi, dolayısıyla bu katkı paylarının YİKOB'un kullanımında olan defterdarlık bünyesindeki emanet hesaba aktarılmaması gerekmektedir.

II- 3213 SAYILI MADEN KANUNUNA GÖRE İL ÖZEL İDARELERİ VE KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİKLERİNE VERİLEN DEVLET HAKKI

Bilindiği üzere, 3213 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde Devlet hakkı, maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım olarak tanımlanmış, Kanunun 14 üncü maddesinde de "...Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının %25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, %25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, %50'si de Hazine hesabına yatırılır...

Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır..." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birliklerine verilmesi gereken Devlet hakkı paylarının genel bütçeye gelir kaydedileceği düzenlenmiştir.

Bu itibarla, 6360 sayılı Kanunun bir bütün olarak yürürlüğe girdiği 30/03/2014 tarihinden sonra il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 sayılı Kanuna göre tahsil edilen Devlet hakkının tamamının genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin bulunduğu illerdeki maden üretiminden kaynaklı olarak 3213 sayılı Kanun kapsamında hesaplanan Devlet hakkının tamamı genel bütçeye gelir kaydedileceğinden, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilmesi için vergi dairesine gönderilen bu devlet haklarından yapılacak tahsilat tutarlarından herhangi bir kamu idaresine pay aktarılmayacaktır.

Öte yandan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı nezdinde tahakkuk ettiği halde 30/03/2014 tarihi itibarıyla ödenmemiş veya bu tarih itibarıyla tahsil edildiği halde vergi dairesi emanet hesabında olan Devlet haklarından il özel idarelerine ve köylere hizmet götürme birliklerine verilmesi gereken paylara ilişkin olarak devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonu tarafından bir karar verilip verilmediğinin araştırılması; karar verilmiş olması halinde karara göre işlem yapılması, bu konuda bir karar verilmemiş olması durumunda ise bu payların da genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

III- 3213 SAYILI KANUNDA YER ALAN I (A) GRUBU MADENLER İÇİN ALINAN HARÇLAR

Bilindiği gibi, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde, I (a) grubu madenler için alınan harçların genel bütçeye gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 18/02/2015 tarihli ve 29271 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6592 sayılı Maden Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9 uncu maddesiyle değişmesinden önce 3213 sayılı Kanunun "Harç, teminat, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13 üncü maddesinde "Ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur...

Bakanlık, mülki idare amirlikleri ve il özel idareleri tarafından bu Kanuna göre verilen idari para cezaları 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununa göre tahsil edilir. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir." hükmü yer almaktaydı.

Diğer taraftan, 6592 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin "III-Maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri, işletme imtiyazları" başlıklı bölümünün yürürlükten kaldırılmasından önce söz konusu ruhsatnamelerden alınacak harç tutarları düzenlenmişti.

Buna göre, 6360 sayılı Kanuna istinaden il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 sayılı Kanunda belirtilen I (a) grubu madenler için alınan harçların tamamının 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 30/03/2014 tarihinden sonra da ilgili vergi dairelerine yatırılarak genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 6592 sayılı Kanunun;

- 9 uncu maddesiyle başlığı ve içeriği değiştirilen 3213 sayılı Kanunun "Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13 üncü maddesinde "Yürürlükteki ruhsatlar için her yıl ocak ayının sonuna kadar ruhsat bedelinin tamamının yatırılması zorunludur. İşletme ruhsat bedelinin %70'i genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına, %30'u çevre ile uyum planı çalışmalarını gerçekleştirmek üzere ruhsatı veren idarenin muhasebe birimi hesabına aktarılacak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat bedelleri ise, büyükşehir belediyesi dışındaki illerde il özel idaresi hesabına yatırılır. Ruhsat bedelinin yatırılmaması veya eksik yatırılması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve ruhsat bedelinin üç ay içinde tamamlanması istenir. Bu süre içinde ruhsat bedelinin yatırılmaması durumunda ruhsat iptal edilir. Verilen sürede yatırılmayan ruhsat bedelinin %70'ine tekabül eden tutar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir...

Bakanlık, mülki idare amirlikleri ve il özel idareleri tarafından bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir..." hükmü,

- 26 ncı maddesinde "2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin "III- Maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri, işletme imtiyazları" başlıklı bölümü yürürlükten kaldırılmıştır." hükmü,

yer almaktadır.

Buna göre, 6592 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda, maden ruhsatlarının verilebilmesi için harç ve teminat yatırılması zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır.

Bu itibarla, 6592 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 18/02/2015 tarihinden sonra vergi dairelerince maden ruhsatlarına ilişkin herhangi bir harç tahsilatı yapılmayacak ancak, anılan Kanunun yayımlandığı tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak tahakkuk edecek harçlar ile bu tarihten önce tahakkuk ettiği halde süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen ruhsat harçlarından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca ve/veya il özel idarelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırıldığı illerde I (a) grubu madenlere ilişkin olarak valiliklerce 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine bildirilen/bildirilecek olanların takip ve tahsiline ise devam edilecektir.

IV- 5686 SAYILI KANUNA GÖRE ALINAN HARÇLAR

Bilindiği gibi, 5686 sayılı Kanunun "Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı" başlıklı 10 uncu maddesinde, jeotermal kaynaklar için 1.000 Türk Lirası, doğal mineralli sular için 500 Türk Lirası arama ruhsat harcı alınacağı, işletme ruhsatları için bu harç miktarlarının dört kat olarak uygulanacağı ve

harçların her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 5686 sayılı Kanun gereğince ödenmesi gereken harçların genel bütçeye gelir kaydedileceği düzenlenmiştir.

Buna göre, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 5686 sayılı Kanun gereğince ödenmesi gereken harçların, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere defterdarlık muhasebe birimlerine veya vergi dairelerine ödenmesi gerekmektedir.

V- 3213 VE 5686 SAYILI KANUNLAR GEREĞİNCE VALİLİK VE KAYMAKAMLIKLARCA UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARI

Bilindiği üzere, idari para cezaları için genel usul kanunu olan 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin;

- üçüncü fıkrasında "10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idari para cezalarının ilgili kanunlarında 1/6/2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idari para cezaları Genel Bütçeye gelir kaydedilir..." hükmü,

- dördüncü fıkrasında "Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir..." hükmü,

yer almaktadır.

Buna göre, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarından, ödeme süresi içerisinde ödenmeyen ve kesinleşenlerin, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi, 3213 sayılı Kanunun "Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında "Bakanlık, mülki idare amirlikleri ve il özel idareleri tarafından bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 5686 sayılı Kanunun "İdari yaptırımlar" başlıklı 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasında "(4) Ruhsat olmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, faaliyetler idarece durdurulur. 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununa göre 50.000 Türk Lirası idare tarafından idarî para cezası tahakkuk ettirilir." hükmüne yer verilmiştir.

5326, 3213 ve 5686 sayılı Kanunların yukarıda yer verilen madde hükümlerine göre;

- 3213 sayılı Kanun kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile mülki idare amirlikleri tarafından verilen idari para cezalarının genel bütçeye,

- 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar kapsamında il özel idaresince verilen idari para cezalarının il özel idaresi bütçesine,

gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezalarının genel bütçeye gelir kaydedileceği düzenlenmiştir.

Bu itibarla, 6360 sayılı Kanuna istinaden il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 sayılı Kanun gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezalarının 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 30/03/2014 tarihinden sonra da genel bütçeye gelir kaydedilmesi ve kesinleştiği halde süresinde ödenmemiş olan bu idari para cezalarının vergi dairesine bildirilmesi üzerine 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendi gereğince valilik ve kaymakamlıklarca 5686 sayılı Kanun kapsamında uygulanacak idari para cezaları hakkında da yukarıda yer verilen açıklamalara göre işlem yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar kapsamında il özel idareleri tarafından verildiği halde 30/03/2014 tarihi itibarıyla ödenmemiş olan idari para cezalarına ilişkin devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu tarafından bir karar verilip verilmediğinin araştırılması;

- karar verilmiş olması halinde karara göre işlem yapılması,

- bu konuda bir karar verilmemiş olması durumunda ise bu idari para cezalarının da genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

gerekmekte olup, genel bütçeye gelir kaydı gereken idari para cezalarının vergi dairesine bildirilmesi üzerine 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilmesi icap etmektedir.

VI- TÜZEL KİŞİLİĞİ KALDIRILAN İL ÖZEL İDARELERİNİN DİĞER KANUNLARA GÖRE VERİLMİŞ OLAN İDARİ PARA CEZASI ALACAKLARI

Bilindiği üzere, 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine göre kurulan devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin alacaklarını bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, YİKOB'a, büyükşehir belediyesine ve bağlı

kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verebilmektedir.

Buna göre, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde il özel idareleri tarafından 30/03/2014 tarihinden önce verildiği halde ödenmemiş olan idari para cezalarına ilişkin devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu tarafından bir karar verilip verilmediğinin araştırılması;

- karar verilmiş olması halinde karara göre işlem yapılması,
- bu konuda bir karar verilmemiş olması durumunda ise bu idari para cezalarının genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

gerekmekte olup, genel bütçeye gelir kaydı gereken bu idari para cezalarının vergi dairesine bildirilmesi üzerine 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilmesi icap etmektedir. Ancak, 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar kapsamında verilen idari para cezaları hakkında bu iç genelgenin "V- 3213 VE 5686 SAYILI KANUNLAR GEREĞİNCE VALİLİK VE KAYMAKAMLIKLARCA UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARI" bölümündeki açıklamalar dikkate alınacaktır.

VII- DİĞER HUSUSLAR

1) 6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin kamu ve özel hukuktan kaynaklı alacaklarından bazılarının anılan Kanunun;

- 3 üncü maddesi gereğince,
- geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bu madde kapsamında oluşturulan devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kararlarına istinaden (genel bütçe kapsamında olan bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, YİKOB'a devredilen alacaklar),

genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere, 6183 sayılı Kanunun "Kanunun şümulü" başlıklı 1 inci maddesinde "Devlete, vilayet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile bunların takip masrafları hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur..." hükmü yer almaktadır.

Anılan madde hükmü ile 6183 sayılı Kanunu uygulayacak alacaklı amme idareleri (kamu tüzel kişileri) ismen belirtilmiş ve bu idarelerin hangi alacaklarına bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı sayılmak suretiyle kapsama giren alacaklar açıklanmıştır.

Ayrıca, 6183 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan amme alacakları içinde yer almamakla birlikte, özel kanunlarında 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edileceği belirtilen alacaklar da mahiyetine

bakılmaksızın anılan Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Öte yandan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda genel bütçe, Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Dolayısıyla, genel bütçeye gelir kaydedilecek olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında bulunan veya özel kanunları gereğince bu Kanun kapsamında takibi gereken alacakların takip işlemlerinin Bakanlığımıza bağlı vergi dairelerince yerine getirilmesi gerekmektedir.

Buna göre, 6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği sona eren il özel idarelerinin genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken alacaklarından;

- 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi gerekenlerin vergi dairelerince,
- 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi mümkün olmayanların ise genel hükümlere göre 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu kapsamında ilgili idarelerce,

takip ve tahsilinin sürdürülmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi gereğince genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken ancak 6183 sayılı Kanuna göre takibi mümkün olmayan; 5686 sayılı Kanun kapsamındaki idare payı, 5686 sayılı Kanun kapsamında ve I (a) grubu madenler için 3213 sayılı Kanun kapsamında valiliklerce yapılan ihaleler nedeniyle süresinde ödenmeyen ihale bedelleri ve bu ihalelere ilişkin olarak alınan teminatlarla ilgili alacaklar Bakanlığımıza bağlı vergi dairelerince takip edilmeyecektir.

Diğer taraftan, 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kararıyla genel bütçe kapsamında olan bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, YİKOB'a devredilen dolayısıyla genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken alacaklardan 6183 sayılı Kanuna göre takibi mümkün olmayan; kira gelirleri (iş yeri ve konut, dere suyu, su ürünleri, deniz yüzeyi kullanımı, kaynak suyu), süt dağıtım ünitesi geri ödemeleri, vekalet ücreti alacakları, mahkeme ilamlarına bağlı alacaklar, tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmadan önce mülkiyetinde bulunan menkul ve gayrimenkul malların satışı nedeniyle henüz tahsil edilmemiş satış bedelleri, vb. alacakların da takibi Bakanlığımıza bağlı vergi dairelerince yapılmayacaktır.

Öte yandan, 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, devir, tasfiye ve paylaştırma komisyonu kararıyla genel bütçe kapsamı dışında olan kurum ve kuruluşlara devredilen dolayısıyla genel bütçeye gelir kaydedilmeyecek olan alacaklar hakkında vergi dairesince herhangi bir işlem tesis edilmeyeceği tabiidir.

Buna göre, 6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerinin genel bütçeye gelir kaydı gereken alacaklarının takibi için vergi dairesine bildirilmesi üzerine, bu alacakların takibine başlanılmasından önce yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alınarak, 6183 sayılı Kanuna göre takibi gerekenlerin takibinin yapılması, 6183 sayılı Kanun kapsamında olmayanların ise ilgili idarelere açıklama da yapılmak suretiyle iade edilmesi gerekmektedir.

2) 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında "(2) Mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıflar bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılır. Tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklar ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılır ve yerine getirilir..." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, 6360 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumluluklar ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılır ve yerine getirilir hükmü nedeniyle genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken ve takibi 6183 sayılı Kanun kapsamında vergi dairelerince sürdürülecek olan alacaklarla ilgili tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında yapılmış olan takip işlemleri geçerli sayılacak ve takipler vergi daireleri tarafından kaldığı yerden devam ettirilecektir.

Bu kapsamda, vergi dairelerine takip için bildirilmiş olan alacaklarla ilgili olarak devredilmiş olan alacak dosyalarının tetkik edilmesi ve daha önce yapılmış takip işlemlerinin bulunması durumunda kaldığı yerden takibin sürdürülmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Adnan ERTÜRK

Gelir İdaresi Başkanı

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibilustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026